مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

ف، هیرمند ۲۰۱۹/۱۲/۱۰

تعرض بی امان به حریم خصوصی و حریم شخصی

یادی از اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر

مصونیت حریم خصوصی و شخصی از جملهٔ همان حقوق اساسی و بنیادی افراد بشر است که در جوامع عقب مانده و عقب نگه داشته شده - که در زیر چتر اختناق و استبداد قرار داشته اند - کمتر شناخته شده و تشخیص نگردیده است و لذا به صورت عموم کسی به دنبال رعایت آن و یا اعتراض بر نقض آن نبوده است. حتی عده ای از افراد چیز فهم این جوامع در زیرعنوان "اعتماد به همفکر و همگرا" ناآگاهانه و ناشیانه وارد حوزهٔ حریم شخصی و خصوصی دوستان خود میگردیده اند.

امروزه که به طور گسترده در شبکه های اجتماعی و حتی رسانه های رسمی و ثبت شده، تعرض و تجاوز به حریم خصوصی و شخصی سیاسیون و افراد به عمل می آید، نمودار آن است که ما هنوز در جو و مدار نظام فکری و ذهنی جوامع خاستگاه خود به سر می بریم و متوجه آن نه گردیده ایم که دگر آن جوامع و شرایط و عناصر مسلط آن را پشت سر گذاشته و یا باید پشت سر بگذاریم.

ما فرزندان و ماحصل جامعهٔ مختنق و بی باور به حقوق بنیادی انسان هم به سبب میراث عدم قبولی حق مصونیت حریم خصوصی و شخصی افراد و نیز به دلیل هجوم بی امان و غیر قابل دفاع تکنولوژی دیجیتلی کنونی دنیا قربانی های نخستین و مظلوم در این زمینه به شمار می آئیم.

وقتی سیاسیون، با سوادان و افراد عادی جامعهٔ ما بر حریف و رقیب سیاسی و فکری و آئینی خود انتقاد، انگشت گذاری و اعتراض می نماید، با عدم شناخت حوزهٔ حریم خصوصی و حریم شخصی طرف مقابل، بعضاً اولین تعرض او بر حوزهٔ حریم شخصی او صورت میگیرد؛ این گروه ها نمی دانند و یا نمی خواهند بدانند که تجاوز بر خصایل و داشته های کاملاً خصوصی، شخصی و طبعی افراد که فقط به وی متعلق است ، ورود دیگران در آن حوزه ممنوع می باشد. زیرا دسترسی به این معلومات شخصی افراد، بعضاً مورد سؤ استفاده و یا کاربرد غیر قانونی قرار گرفته می تواند و باعث متضرر شدن شخصیت و حیثیت قربانی آن میگردد.

گر چه در مورد تعریف واحد از حریم شخصی و حریم خصوصی، علمای حقوق وحدت نظر ندارند اما به صورت عام حریم خصوصی و حریم شخصی به آن موارد زندگی خصوصی، شخصی، فامیلی، اجتماعی افراد اطلاق می شود که دیدن، شنیدن، انتشار، بحث و ورود در آن ممنوع می باشد، عده ای حدود حریم شخصی و خصوصی را به تناسب "نسبیت فرهنگی" هر جامعه تعیین و مشخص می کنند، اما آن علمای حقوق که به اصل تطبیق واحد محتوای حقوق بنیادی افراد انسانی معتقد اند، تغییر ماهیت ارزش های اصول بنیادی را به بهانهٔ "رعایت اصل نسبیت فرهنگی" عدول از آن ارزش ها دانسته و به تطبیق واحد و یک سان محتوای اصول حقوقی پابند می باشند.

اگر حریم خصوصی و شخصی را در محدودهٔ برخی از آئین ها تعبیر و تفسیر کنیم، گاهی ناگزیر، رأی به نبود اصل رعایت حریم خصوصی خواهیم داد. پس رعایت یک سان و واحد اصل حریم شخصی و خصوصی و محافظت آن نوع اصیل و مترقی تطبیق حقوق بنیادی انسان شمرده می شود.

حریم شخصی و حریم خصوصی تمام آن معلومات و وقایعی را در بر میگیرد که از انتشار و اخبار آن ، به شخص مورد، بحث صدمات معنوی، اخلاقی وارد کرده و نیز به حیثیت، وقار و شخصیت او لطمه بزند.

"حریم" در معنی لغوی خود اسم مکان است، که در گذشته ها افادهٔ حریم خصوصی صرف به ممنوعیت ورود در مسکن را در بر میگرفت ولی انکشاف حقوق بشری حریم را در معنی اخلاقی و معنوی کنونی آن گسترده ساخت.

اثبات وجود حق مصونیت حریم شخصی و حریم خصوصی بر مواد اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر(۱۹۴۸) و میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی (۱۹۶۶) استناد گردیده و به آن اتکاء دارد؛

مادهٔ ۱۲ اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر مشعر است:« احدی در زندگی خصوصی، امور خانوادگی، اقامتگاه یا مکاتبات خود نباید مورد مداخله های خود سرانه واقع شود و شرافت و اسم و رسمش نباید مورد حمله قرار گیرد، هر کس حق دارد که در مقابل این گونه مداخلات و حملات، مورد حمایت قانون قرار گیرد.»

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

دسترسی به این نوع معلومات افراد و مداخله و تشبث در چنین حوزه ای از حقوق افراد، زندگی را برای قربانی این مداخله ناامن می سازد، مادۀ ۳ همان اعلامیه می گوید: « هر کس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد.» تعرض در حوزۀ حریم خصوصی دقیقاً همین حق امنیت شخصی را آسیب میزند، "امنیت شخصی" در معنی امروزی آن شامل احساس نمودن خود در امنیت کامل در برابر هر گونه تعرض مادی و معنوی تثبیت شده است.
میثاق حقوق عین عناصر را در مورد حریم شخصی و حریم خصوصی به تکرار اعلام نموده است، مادۀ ۱۶ میثاق می گوید که: « هر کس حق دارد به این که شخصیت حقوقی او همه جا شناخته شود.»
متکی به مادۀ ۱۲ اعلامیه حقوق بشر "زندگی خصوصی" ، "امور خانوادگی"، "اقامتگاه" ، "مکاتبات" روابط اجتماعی، مراودات دیجیتلی و هر آنچه را که قانون در زمرۀ "حوزه های قابل ورود" قرار نداده است، شامل قلمرو حریم خصوصی و حریم شخصی می توان محسوب کرد.
در ساحۀ مربوط به تعقیب و تحقیق جزایی در کشور های پیشرفته، حوزۀ حریم شخصی و حریم خصوصی لامحدود و بدون قید و شرط نیست، در مواردی که حقوق بنیادی فرد به اثر تحقیق جزایی مورد تهدید قرار بگیرد، به رعایت حقوق بنیادی فرد ارجحیت داده می شود. اگر مؤظف خدمات عامه بنابر سؤی ظن، داخل حوزۀ حریم شخصی و یا حریم خصوصی فردی می شود، ولی بدون دستیابی به کدام مدرک اثبات یک جرم، بر میگردد، قربانی این اقدام حق تقاضای جبران خساره را از اداره دارا است.
در ممالک عقب نگه داشته شده، از یک سو مردم از حقوق بنیادی خود آگاهی ندارند و هم از سوی زورگویی و اقتدار گرایی حاکمیت ها، هر نوع حقوق بنیادی شهروندان را نادیده گرفته زیر پا میکنند و بدون کدام حدی تا هر جای دل شان خواست در قلمرو حریم شخصی و خصوصی افراد پیش می تازند.
برخی از "آئین ها" بالذات بنابر مقتضیات ایدیولوژیک و دگم اندیشی به وجود حریم شخصی و حریم خصوصی انسان اعتقادی ندارند و لذا بدون کدام سد و انقیادی به راحتی وارد حوزۀ متذکره می شوند؛ چنین روند های هر نوع حریم شخصی و خصوصی افراد انسانی را قربانی تمایلات ایدیولوژیک خویش می نمایند.
اما همانقدر که از سوی دول و طرفداران کاهش حوزۀ حریم خصوصی، تلاش صورت میگیرد تا هر چه بیشتر اجازۀ مداخله در حوزۀ زندگی خصوصی افراد یا حریم خصوصی و حریم شخصی توسعه یابد. به همان اندازه مجامع حقوقی و طرفداران ارزش های بنیادی حقوق بشری به دفاع از ساحۀ حقوق حریم شخصی و حریم خصوصی افراد انسانی در مساعی و کوشش قرار دارند.
تفتیش عقاید، روابط میان فامیلی، خصایل درون فامیل، حرمت به مصونیت اقامتگاه – ولو اطاق هوتل باشد – روابط اجتماعی (روابط جوانان بالغ، مناسبات و مراودات مکتوبی، تصویری، سمعی یا شنوایی و...) ارزش های معنوی مربوط به قلمرو حریم خصوصی اند که از ورود، مداخله و تعرض باید مصون بمانند.
روابط زناشویی، شامل تمام مناسبات و امیال طرفین (زوج و زوجه) و چگونگی آن و هرآنچه که به ساحۀ مناسبات کاملاً خاص زناشوهری تعلق میگیرد، از تعرض و ورود مصون اند. حتی اگر در مجامع و محضر عام دو نامزد و دوست مرد و زن با هم ابراز علاقه می نمایند، نگاه کردن مغرضانه و تماشا گونه به این ابراز علاقه، مداخله در حریم خصوصی آنان تلقی شده می تواند.
حریم شخصی شامل مواردی میگردد که کاملاً به شخص متعلق بوده و حتی بعضاً شوهر و یا زن نیز در این حوزه اگر داخل میگردد، نزاکت و اخلاق معمول امروزی را زیر پا کرده خواهد بود؛ بخصوص در جامعۀ سخت مرد سالار ما، مردان به خود اجاز ه داده اند که حریم شخصی زنان را کاملاً حذف نمایند، زنان – خواهران و مادران مـا - حق ندارند حریم شخصی داشته باشند، آنان به حکم اجبار محکوم اند هر آنچه که در حریم شخصی خود دارند، در خوان مرد بگذارند، حق ندارند خاطره داشته بانشد ، حق ندارند، احساسات شخصی خود را طوری که خود می خواهند نوازش بدهند، تفتیش و زیر نظارت بودن دائمی بدون موجب زنان، نقض و زیر پا کردن حریم شخصی فرد انسان تلقی میگردد. مردان با نفوذ غیر مجاز در قلمرو حریم شخصی زنان، از رشد مستقلانه و خاص شخصیت زن جلوگیری خواهند کرد، مردها با این نفوذ سعی به همرنگ سازی شخصیت زن و تغییر و پرورش نامجاز شخصیت زن به میل خود، مبادرت خواهند ورزید، تشبث و دست اندازی و مداخله در تمام شوؤن شخصی زن، موصوفه را از اصالت شخصیتی جنسش به دور می سازد. بالعکس حد مجاز مداخله، تشبث و ورود زن در امور حریم شخصی مرد نیز با عین برابری توقع برده می شود.
عمده ترین حوزۀ آسیب دیدۀ حریم شخصی میان ما، همین حوزۀ حریم شخصی متعلق به زنان جامعۀ ماست، مرد ها به گونه های مختلف در حوزۀ حریم شخصی زنان وارد می شوند، در حالیکه با رعایت اصل مصونیت حریم شخصی، شوهران چنین اجازه ای نه خواهند داشت، مگر آنکه مورد مشخصی این اجازه را به طرف فراهم بسازد و اگر نه در حالات عادی و معمول و به صورت دائمی چنین روشی، درهم کوبیدن شخصیت زن و حذف حریم شخصی او خواهد بود.
اینرا نیز باید متذکر شد که رعایت و حفاظت کورکورانه از حریم شخصی و نوع تطبیق آن در حالات بی خبری، نا آگاهانه و ناشیانه می تواند برای سلامت و حضور اعتماد میان فامیل ها مضر و حتی خطرناک باشد.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

البته عین حقوق و وجائبی را که ناظر بر حریم شخصی زنان میگردد، مردان نیز حایز آن اند، تأکید بر حریم شخصی مردان در جامعهٔ مرد سالار ما، می تواند، مورد سؤ استفاده و نقض سایر حقوق زنان شده و گاهی مدرکی برای برتری جنسی مرد تلقی گردد.
در حالاتی طرح ابراز نارضایتی و اعتراض از نقض حریم شخصی، کار ساده و سهلی هم نخواهد بود، زیرا مرز تعیین عناصر مربوط به حوزهٔ حریم خصوصی و شخصی و سایر حوزه ها خیلی دشوار بوده می تواند.
بعُد منفی دیگر اینکه زندگی در زیر چتر تکنولوژی دیجیتلی، همه ابعاد ارزش های انسان را چنان زیر فوکس قرار داده است که هیچ و هیچ گوشه و کنار زندگی افراد انسانی از زیر ذره بین ارگان های مالک این تکنولوژی ها مخفی و پنهان بوده نمی تواند، می گویند این چشم های دیجیتلی رنگ زیر لباسی های ما را می دانند و حتی در لحافی که می خوابیم ما را زیر نظر دارند...
وقتی نزد داکتر معالج تان میروید برای معاینه و ورود در ساحهٔ بدنی و فزیکی تان، از شما اجازه می خواهند و حتی همینکه برای معاینه نزد او میروید خود، افادهٔ موافقت شما بر معاینهٔ بدن تان را دارد، اما در میادین پرواز طیارات شما را بدون موافقت تان از ماشین "اسکن" عبور میدهند و در واقع تمام اعضاء و ارگان های بدن شما را بدون اجازهٔ تان ملاحظه و مشاهده میکنند.
تمام ایمیل ها، نوشته ها، تصاویر، ویدیو ها، خاطرات، راز و نیاز های کاملاً شخصی و گفتگو های فامیلی و تقریباً تمام مراودات انسان ها در وسایل ارتباط جمعی دیجیتلی از سوی دستگاه های مربوط ملاحظه می شوند، انگار آنچه در گذشت ها "راز و محرم" می نامیدندش، دگر نمی تواند وجود داشته باشد. حتی بعضی از وسایل خیلی معمول امروزی نظیر برخی از تلویزیون ها گیرنده های دارند که وقایع شامل در تیررس نگاه های خود را به مرکز همان گیرنده ها، منتقل می سازند و این ورود ها به حوزهٔ حریم خصوصی و شخصی بدون اجازه، غیر قانونی و به طور دزدی صورت میگیرد، که نیت آن حفظ سلطهٔ استثمارگران بر جهان مصرف کننده می باشد.
وقتی وارد صحن دشنام کاران بدون حد و مرز می شویم، می بینیم که در آنجا حرمت و حریم و محرم و شخصیت و خصوصیت همه له و زیر پا گردیده اند، عده ای از این آقایان - و شاید خانم ها – چنان بر فرق حریم شخصی و خصوصی افراد انسانی می کوبند که گمان میکنیم، با یک متن و دیالوگی سر و کار پیدا کرده ایم که در یک دوران قبل از تشخیص و حضور ارزش های پاک انسانیی نامبرده، روی داده باشند، اما نه... این دشنام پراگنی و این تعرضات بی حد و حصر در همین زمان توسط همین موجوداتی رد وبدل می شوند که با اوشان در یک دوران تأریخی و در یک جامعه زندگی میکنیم، این لعن ها، فحش و ناسزا و دشنام های رکیک که درشبکه های اجتماعی میان بعضی از اشخاص رد وبدل می شود به هر ارزش و اصلی منجمله به حریم شخصی و حریم خصوصی همدیگر و به بعضی از هموطنان ما حواله میگردد، که سطح نازل انسانگرایی را به ما بازگو میکنند.
حرمت گزاری به انسان و به حریم او، ما را در جایگاهی قرار میدهد که دگران به ازرش های مماثل در نزد ما، احترام گذاشته و حد مجاز ورود به حریم های ما را محترم شناخته و پاس آنرا بشناسد، وقتی همه افراد یک جامعهٔ انسانمدار حقوق بنیادی همدیگر را رعایت کنند در آن جامعه همه خویش را مصون احساس میکنند و همه به شناخت ارزش های واحد انسانی دست می یابند، در چنین جامعه ای اعتماد انسان به انسان رشد میکند و شگوفا می شود رعایت حریم شخصی و حریم خصوصی انسان در جامعه، حافظ شرافت و حیثیت همه اعضای آن است.

پایان

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ